

pre svoju milosť
Otec vie, čo potrebujete prv,

ba Pána

Vy sa budete modliť takto:
Otče náš, ktorý si na nebesiach,
posväť sa tvoje meno,
10 príď tvoje kráľovstvo,
buď tvoja vôľa,

11 ako v nebi, tak i na zemi.
12 Chlieb náš každodenný daj nám dnes.
13 A odpusť nám naše viny,
ako i my odpúšťame svojim vinníkom

14 A neved' nás do pokušenia,
ale zbav nás Zlého.

15 Lebo ak vy odpustíte ľuďom ich
beský Otec vám odpusti. 16 Ale ak
ani váš Otec neodpusti vaše hriechy

Ako sa postíť

17 A keď sa postíte, nebuďte
tvorujú si tvár, aby ľudia vi-
dali; Už dostali svoju od-
mätú; Učte sa tak, aby iba Otec
v nebi odpláca vaše prácu.

Otče náš

Príklady a myšlienky

František Dancák

František Dancák

OTČE NÁŠ
Príklady a myšlienky

2021

Otče náš - Príklady a myšlienky

Druhé upravené vydanie

© Sven Dancak

Autor:

PaedDr. František Dancák

Vydal:

FILOKALIA

Návrh obálky a grafická úprava:

Štefan Kerul'-Kmec ml.

ISBN 978-80-8233-006-2

Na pamiatku o. **Františka Dancáka**
vydali Ján Maník a Jozef Stašák.

ÚVOD

Raz sa Ježiš na ktoromsi mieste modlil. Spôsob jeho modlitby urobil silný dojem na jeho učeníkov, pretože keď ho videli, ako sa modlí, jeden z jeho učeníkov prosil, aby aj ich naučil modliť sa. Nevieme presne, čo ho na Ježišovej modlitbe zaujalo, ale môžeme predpokladať, že to bolo nadšenie, ktoré tiahlo Syna k Otcovi a ktoré zapojovalo celú jeho dušu do tohto synovského kontaktu. V týchto momentoch Kristova tvár musela pokojne žiarieť.

Učeník teda čakal až táto modlitba skončí, a potom vyslovil prosbu, ku ktorej dal podnet sám: „*Pane, nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov*“ (Lk 11, 1). Bol jedným z učeníkov Jána Krsťiteľa a vstúpil do jeho školy, aby sa modlil. Ale keď teraz očami sledoval Ježiša pri jeho modlitbe, vnímal rozdiel a zatúžil modliť sa ako on. Ako odpoveď na túto prosbu Pán zveruje svojim učeníkom a svojej Cirkvi základnú kresťanskú modlitbu *Otče náš*...¹ (Mt 6, 9 – 13). Naučil ich modlitbe, ktorá bola kresťanskou zbožnosťou s úctou prijatá.

Od tejto chvíle, deň čo deň tisíce a tisíce kresťanov opovažujú sa Bohu povedať: Otče náš! Je to najvznešenejšia modlitba, akú môžu vysloviť pery človeka. Známa, až taká známa, že sa dokonca stala akousi jednotkou osvojenia si učebného textu, akousi základnou veličinou pri meraní zvládnutia nejakého učiva.

„Viem to ako Otčenáš,“ povie ne jeden študent. Ale naozaj, vieme Otčenáš? Teda vieme, o čo prosíme v modlitbe Otčenáš. Vážime si vôbec modlitbu, ktorú nás naučil sám Pán? Nestal sa pre nás Otčenáš len akousi známou zbožnou básničkou odrecitovanou ráno, večer, či pri inej príležitosti?

---

¹ Svätý Lukáš podáva jej krátky text (päť prosieb), svätý Matúš rozvitejšiu verziu (sedem prosieb). Liturgická tradícia Cirkvi si zachovala text svätého Matúša (Mt 6, 9 – 13).

Ak sa však zamyslíme nad jej obsahom, a neostaneme len pri zdaní, s prekvapením zistíme, že ona vlastne nie je stará. Je mladá, tak ako jej autor. Je stále nová, stále aktuálna, stále nadčasová, skrývajúca v sebe tajomstvá a poklady. Je aj darom, za ktorý máme ďakovať, pretože sme dostali božský príklad, aký má byť obsah i forma modlitby.

Modlitba *Otče náš*, aj keď je najčastejšie vyslovovaná modlitba na svete, neznamená ale, že je nejakou všeobecnou celosvetovou modlitbou. Má ale svoje miesto v živote. V prvom rade a predovšetkým je modlitbou Ježišových učeníkov. Podľa Matúša stojí v centre Reči na vrchu a je určená nie iba ľudu, ale predovšetkým učeníkom: „*Vy sa budete modliť takto: Otče náš, ktorý si na nebesiach...*“ (Mt 6, 9). U Lukáša je to ešte zreteľnejšie, keď jeden z jeho učeníkov prosí, aby ich naučil modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov. Ježiš im vtedy povedal: „*Keď sa modlite, hovorte: Otče, posväť sa tvoje meno...*“ (Lk 11, 2).

Otčenáš je teda predovšetkým modlitba učeníkov. V každom riadku ide o to, aby nasledovníci Ježiša zabudli na svoje vlastné túžby a životné plány a chceli iba to, čo chce Boh. V tomto ohľade je pre každého, kto sa ju modlí, dosť „riskantnou“ modlitbou. Prečo? Lebo akosi sa „obnosil“. Jeho slová a vety: „Posväť sa tvoje meno,“ „buď vôľa tvoja,“ akoby sa nám rozmazali, vybledli. Avšak u učeníkov mal Otčenáš jasné a zreteľné črty.

Ježiš nenaučil učeníkov modlitbu chvály, ako to bolo v židovskej tradícii. Ježiš poznal modlitbu chvál a vďaky. Odovzdal im ale modlitbu prosebnú, ako jedínú a im vlastnú, ktorá zodpovedala práve vznikajúcemu Božiemu kráľovstvu.

Modlitba Otčenáša je veľmi krátka. Odpoveď dáva Matúš Ježišovým učeníkom, ktorú umiestnil pred Otčenáš: „*Keď sa modlite, nehovorte veľa ako pohania. Myslia si, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť. Nenapodobňujte ich; veď váš Otec vie, prv, ako by ste ho prosili*“ (Mt 6, 7 – 8).

To je teda dôvod, prečo je modlitba Otčenáš, taká krátka: ide k jadrú, k veci, bez žiadnych ceremónii.

V modlitbe Otčenáš je v samotných siedmych prosbách zhrnutá celá Ježišova vôľa i očakávania. Je preto hodná, aby sme sa nad ňou zamysleli a znova lepšie zacítili jej chuť a silu. Ak sa ju dobre modlíme a podľa nej budeme aj žiť, stane sa vynikajúcim pomocníkom nášho kresťanského života.

Nech k tomu poslúži aj táto zbierka príkladov a myšlienok.

*Otče náš,
ktorý si na nebesiach, posväť sa meno tvoje,
príď kráľovstvo tvoje,
bud' vôľa tvoja, ako v nebi, tak i na zemi.
Chlieb náš každodenný daj nám dnes.
A odpusť nám naše viny,
ako i my odpúšťame svojim vinníkom.
A neuved' nás do pokušenia,
ale zbav nás Zlého.*

*

*Otče náš,
iže jesí na nebesích, da svjatítsja ímja tvoje,
da príidet cárstvije tvoje,
sa búdet vôľa tvojá jáko na nebesí i na zemlí.
Chl'ib náš nasúščnýj dážd' nám dnes,
i ostávi nám dólhi náša,
jákože i my ostavl'ajem dolžnikóm nášym,
i ne vvedí nas vo iskušénije,
no izbávi nas ot lukávaho.*

„VY SA BUDETE MODLIŤ TAKTO“ (MT 6, 9)

„Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik...“ (Lk 18, 10).

Iste dobre poznáme toto Kristovo podobenstvo o farizejovi a mýtnikovi. Preto aj vieme, ako má a ako nemá vyzerat' naša modlitba. Farizej pre svoju pýchu a samofúbosť bol nevypočutý, kým mýtnik pre svoju pokoru a odpustenie bol ospravedlnený pred Bohom. Jeho krátka, ale za to úprimná modlitba: „Bože, *bud' milostivý mne hriešnemu*“ (Lk 18, 13), bola vypočutá.

Poučení týmto podobenstvom vidíme, že nie každá modlitba je Bohu milá a nie každá je účinná. A to nabáda, aby kaž dý kresťan z času na čas preskúmal a napravil svoju zbožnosť. Preto si treba uvedomiť, že „účinnok modlitby nie je podmienený vznešenosťou, veľkosťou alebo krásou“ (Alexis Carrel). „Každý sa musí predstaviť taký, aký je,“ povedala raz istá sestrička, ktorá už tridsať rokov svojho života strávila v službe chudobným.

Francúzsky chirurg a biológ Alexis Carrel (1873 – 1944) vo svojej knižke *Modlitba* píše o tom, ako starý sedliak sedel sám v chráme v poslednej lavici prázdneho kostola. „Čo tam robíte?“ pýtal sa ho ktosi. „Dívam sa na neho a on sa díva na mňa,“ znela odpoveď. Hodnota nejakej metódy sa oceňuje podľa výsledkov. Akýkoľvek spôsob modlitby je dobrý, ak privádza človeka do styku s Bohom.

Ruský spisovateľ a filozof Len Nikolajevič Tolstoj (1828 – 1910) vo svojej knihe poviedok pre ľud, píše o jednom biskupovi, ktorý cestoval loďou do Svätej zeme. Cestou musela loď pre poruchu zakotviť pri osamelom ostrove, kde žili traja starci. Biskup zistil, že sa nevedia modliť. Celá ich zbožnosť a modlitba k Bohu v troch osobách spočívala v tom, že každodenne volali: „*Trije vas, trije nas, pomilujte nas!*“ Biskupovi sa to nepáčilo a preto kým loď opravovali, naučil starcov

všetky základné modlitby. Keď odchádzal, bol šťastný z dobrého skutku. Ale keď už bol na lodi, traja starci sa prišli s ním rozlúčiť a z brehu sa nahlas modlili: „*Trije vas, trije nas, pomilujte nas!*“ Biskup pochopil, že táto modlitba, ktorá im prirástla k srdcu a ktorej dobre rozumeli, bola pre nich najlepším spojením s Bohom.

Modlitba vo svojej podstate „je vzlet srdca, úprimný pohľad do neba, výkrik vďačnosti a lásky v bolesti i radosti,“ píše sv. Terézia z Lisieux (1873 – 1897) vo svojich *Dejinách duše*. Je úsilím človeka dostať sa do bezprostredného styku s Bohom, od ktorého máme všetko. Je istým mystickým stavom, ktorý nepozostáva len v čírom odriekaní hotových formúl. Často ostáva mimo dosahu učeníých ľudí, ktorí ho nevedia chápať. A naopak, odkrýva sa tým, ktorí ho vedia milovať celou svojou dušou. Pekne sa o tom vyjadrila aj sv. Terézia Avilská vo svojom *Vnútorňom hrade*: „Modlitba nie je vo veľkých myšlienkach, ale vo veľkej láske.“

Zo života sv. Františka Saleského (1567 – 1633) je nám známa príhoda, ktorá sa mu stala, keď deťom vysvetľoval, akí blažení boli prví ľudia v raji, že sa s Pánom Bohom mohli rozprávať, kedy chceli, ako sa rozprávajú deti so svojím otcom. Tu si povzdychol jeden chlapček, že aká škoda, že tomu teraz už tak nie je. Ako rád by sa rozprával s Pánom Bohom. Svätý biskup ho však svojou odpoveďou potešil. Povedal mu, že človek bol síce vyhnaný z raja, ale hovoriť s Pánom Bohom môže kedykoľvek v modlitbe. Božie slovo je v tomto zmysle veľmi jasné: „*Pán je s vami, kým ste vy s ním, a ak ho hľadáte, dá sa vám nájsť. Ale ak ho opustíte, opustí vás*“ (2 Krn 15, 2).

Bolo by ideálne, keby sme mohli žiť v stálom spojení s Bohom ustavičnou modlitbou. Zo skúsenosti ale vieme, že nedokážeme svoju myseľ stále povznášať k Bohu. Toho budeme schopní až v nebi, kedy „všetky údy celého spoločenstva budú spievať jasavý hymnus“ (sv. Irenej).

Modlitba je len jedna, ale spôsobov je viac. Je ústna a mentálna, rozumová a citová, súkromná a liturgická.